

Татарстан Республикасы
Әлмәт муниципаль районының
Ямаш авыл советы

КАРАР

29 январь 2025 ел

№ 110

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципаль районының
«Ямаш авыл җирлеге» муниципаль
берәмлегендә бюджет процессы
турында Нигезләмә хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Әлмәт шәһәр прокуратурасының 2024 елның 27 августындагы 02-08-02/839 номерлы күрсәтмәсен карап

29 январь 2025 ел Ямаш авыл Советы КАРАР БИРӨ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне яңа редакциядә расларга (1 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Ямаш авыл Советы карарларының үз көчләрен югалтуын танырга:

- «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 29 октябрэндәге 29 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2021 елның 29 октябрэндәге 29 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 25 февралендәге 39 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2021 елның 29 октябрэндәге 29 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2022 елның 13 июлендәге 50 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2021 елның 29 октябрэндәге 29 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 19 маендагы 71 номерлы;

- «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында» Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2021 елның 29 октябрэндәге 29 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2023 елның 26 октябрэндәге 80 номерлы;

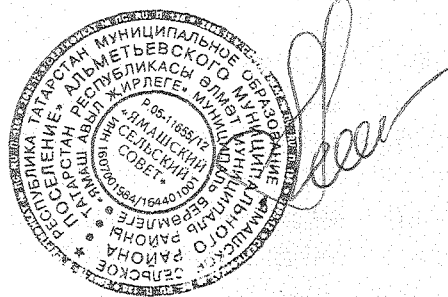
«Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хақында» Әлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2021 елның 29 октябрендәге 29 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында» 2024 елның 23 апрелендәге 92 номерлы.

3. Әлеге карарны Ямаш авылы, Совет урамы, 109а йорты; Зәй-Чишмә авылы, Верхняя урамы, 186 нчы йорт; Березовка авылы, Үзәк урам, 10 нчы йорт торак пункт территориясендә урнашкан махсус мәғлүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәғлүмат порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм «Интернет» мәғлүмати-телекоммуникация чөлтәренә Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка җиткерелгәннән) үз көченә керә

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз естемдә калдырам.

Ямаш
авыл җирлеге башлыгы

Е.С.Ларин

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районы Ямаш авыл Советының 2025 елның 29 январендагы 110 номерлы карарына 1 нче кушылта

Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының
«Ямаш авыл җирлеге» муниципаль
берәмлегендә бюджет процессы турындагы
НИГЕЗЛӘМӘ

Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Өлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл җирлеге»нең (алга таба - Җирлек) бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру барышында бюджет хокук менәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук менәсәбәтләре проектларын тезү һәм карау тәртибен, Җирлек бюджеты проектын тезү һәм карау, аны үтәүне тикшереп тору, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылыгын тезү, карау һәм раслау тәртибен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Бюджет процессының хокукый нигезе

1. Өлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - Россия Федерациясе БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Җирлек уставы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Өлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм тешенчәләр өлеге статьяның 1 елешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мөгънәсендә кулланыла.

3. Җирле үзидарә органнары РФ БК нигезендә үз компетенцияләре чикләрендә бюджет хокук менәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар кабул итә.

Статья 2. Җирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булуы

1. Җирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз кеченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) Җирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 кеннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

Статья 3. Жирлек халкының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:
жирле бюджет проектын тезү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;
жирле бюджет проектын тезү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыру, жирле бюджет үтәлеше турында хисап тезү һәм раслау;
жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;
жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;
муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;
Россия Федерациясә бюджет классификациясен куллану тәртибен жирле бюджетка караган өлешендә билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;
РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

2. Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары, әлеге статьяның 1 пунктында санап үтелгән вәкаләтләр белән беррәттән, РФ БК нигезендә жирлек территориясә составына керүче аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметаларын тезү, раслау һәм үтәү тәртибен билгеләү буенча бюджет вәкаләтләрен дә гамәлгә ашыралар.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукий формасы

1. Жирлекнең үз бюджеты бар.
2. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының «Ямаш авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Советы (алга таба - Жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.
3. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.
Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаларны белем бирүнең һәм тотуның башка рәвешләренән файдалану рехсәт ителми.
4. Жирлек бюджетында Россия Федерациясенең бюджет классификациясә нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә барлыкка килә торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясә бюджет системасының башка бюджетларынан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.
5. Жирлек бюджетының состав өлеше сыйфатында аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин.

Статья 5. Жирлек бюджеты керемнере

Жирлек бюджеты керемнере Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм жыемнар турындагы законнар һәм башка мәжбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

Статья 6. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәлергә тиешле федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләр белән бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 7. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре:

жирле әһемияттәге мәсьәләләр һәм федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы башка мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү, шулай ук жирлек (жирлек исемнән) тарафыннан әлеге мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешүләр) тезү.

жирле үзидарә органнары үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан жирлек исемнән шартнамәләр (килешүләр) тезү.

2. Жирлекнең әлеге статьяның 7.1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән үтәлә.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре РФ БК каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

4. Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) башка муниципаль берәмлекләренә жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләргә хәл итүгә бәйлә һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

Статья 8. Жирлектә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектә бюджет процессы РФ БК билгеләгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Жирлектә бюджет процессы төп этапларны үз эченә ала:

жирлек бюджеты проектын тезү;

жирлек бюджетын карау һәм раслау;

жирлек бюджеты үтөлеше;

жирлек бюджеты үтөлешен тикшереп тору;
бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
бюджет хисабын тезү, тышкы тикшеру, карау һәм раслау.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар, бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Статья 9. Жирлектә бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар булып торалар:

- 1) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Ямаш авыл жирлеге башлыгы (алга таба-жирлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Ямаш авыл Советы (алга таба-жирлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Ямаш авыл жирлеге башкарма комитеты (алга таба-жирлек башкарма комитеты);
- 4) жирлекнең Ревизия комиссиясе (тышкы муниципаль финанс контроле органы);
- 5) жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи зат) (Эчке муниципаль финанс контроле органы, финанс органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- 7) бюджет керемнәренең Баш администраторлары (администраторлары);
- 8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алуучылар.

Статья 10. Жирлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Башлыгы:

- 1) финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча жирлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларны жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзалый һәм халыкка житкерә;
- 2) үзенә Россия Федерациясе бюджет законнарында, жирлек Уставында һәм жирлекнең башка муниципаль хокукый актларында беркетелгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Статья 11. Жирлек Советының бюджет вәкаләтләре

Жирлек Советы:

- 1) жирлек бюджетын һәм аның үтөлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;
- 2) үз утырышларында жирлек бюджеты үтөлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат запросларына бәйле рәвештә тикшереп тора;
- 3) ағымдагы елга жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертә;
- 4) Россия Федерациясенең Салымнар һәм җыямнар турындагы законнары нигезендә жирле салымнарны һәм җыямнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;
- 5) жирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;
- 6) бюджет үтөлешен тикшереп торучы органнарның хокукый статусын төзи

һәм билгели

7) РФ БК, бюджет законнарының башка хокукый актлары, жирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

Статья 12. Жирлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек Башкарма Комитеты:

1) бюджет проектын тезүне тәэмин итә һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә жирлек Советы раславына кертә;

2) Әгәр РФ БКда башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) биру тәртибен эшли һәм раслый;

3) жирлек бюджеты үтөлешен һәм бюджет хисабын тезүне тәэмин итә;

4) жирлек советын раслауга бюджет үтөлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәэмин итә;

6) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание булдыру тәртибен һәм муниципаль задание үтөлешен финанс белән тәэмин итү тәртибен билгели;

7) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Жирлек Башкарма комитетының жирле бюджетны тезүне һәм аның үтөлешен оештыручы органы (вазыйфаи заты) (алга таба - финанс органы).

Финанс органы:

1) жирлек бюджеты проектын төзи һәм аны жирлек Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) жирлек бюджеты үтөлешен оештыра;

3) бюджет хисабын тезү тәртибен билгели;

4) бюджет акчаларының баш администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрән үтәү сыйфаты, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, активлар белән идарә итү сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;

5) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрән жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

Финанс органы яисә башка вәкаләтле органнар ай саен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетының касса үтөлеше турында хисап тезиләр һәм тапшыралар.

Жирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре жирлек администрациясе һәм район администрациясе арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи заты):

1) бюджет хокук менәсәбәтләрән жайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тезүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтөлешен тикшереп тора;

2) физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтөлешен, муниципаль мелкәт белән идарә иткәндә һәм эш

иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда җирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук җирлек бюджетыннан, муниципаль контрактлардан акчалар би­рү турындагы шартнамәләрнең (ки­лешүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тора;

3) җирлек бюджетыннан акчалар би­рү турындагы шартнамәләрне (ки­лешүләрне) үтәү максатларында тә­зелгән шартнамәләр (ки­лешүләр) шартларының, шулай ук РФ БК каралган очрақларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында тә­зелгән шартнамәләр (ки­лешүләр) шартларының үтә­лешен тикшереп тора;

4) җирлек акчаларын би­рү һәм (яисә) алардан файдалану нәти­жә­лә­ре турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтә­леш­е турындагы хисапларның, җирлек бюджетыннан акчалар би­рү нәти­жә­леле­ге күрсәт­кеч­лә­ре күрсәт­кеч­лә­ренә ирешү турындагы хисапларның дәрә­жә­с­ле­г­ен тикшереп тора;

5) Сатып алулар елкәсендә муниципаль их­ты­я­ж­лар­ны тә­з­мин итү өчен товарлар, эш­ләр, хез­мәт күрсәтү­ләр сатып алулар елкәсендә контракт системасы ту­рында Россия Федерациясе законнарында каралган контрольне гамәлгә ашыра.

Эчке муниципаль финан­с контроле Россия Федерациясе Хөкү­мә­те­нең нор­ма­тив хо­ку­кый акт­ла­ры белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 13. Җирлек ревизия комиссиясе­нең бюджет вәка­ләт­лә­ре

Җирлекнең ревизия комиссиясе муниципаль финан­с контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәка­ләт­лә­рен РФ БК нигезендә гамәлгә ашыра.

Җирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономия­леле­г­ен һәм нәти­жә­леле­г­ен билгеләүгә юнәлдерелгән нәти­жә­лелек аудитына;

2) җирлек бюджеты турындагы карарлар проек­т­ла­рына, шул исәптән җирлек бюджеты күрсәт­кеч­лә­рен­ең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигез­леле­г­енә экспертиза ясау;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) җирлектә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачықланган тайпылышларны бетерү буенча тәк­дир­мә­нәр әзер­ләү;

5) җирлек бюджеты үтә­леш­е турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

6) бюджет акчаларын баш бү­лү­челәр, бюджет керемнәрен­ең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чы­ганақ­ла­рының Баш администраторлары (алга таба – бюджет акчаларының Баш администраторлары) тарафыннан эчке финан­с аудитын гамәлгә ашыруны камил­лә­ш­терү буенча тәк­дир­мә­нәр әзер­ләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләрнең һәм муниципаль берәмлек­лә­р­нең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчән­ле­г­ен­ең гомуми принцип­ла­ры ту­рында» 2011 елның 7 февралендәге 6–ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьә­лелә­р­гә.

Җирлекнең ревизия комиссиясе­нең бюджет вәка­ләт­лә­ре ки­леш­ү нигезендә районның контроль-хисап органына тапшырылырга мөм­к­ин.

Статья 14. Бюджет акчалары бүлүченең, бюджет акчаларын бүлүченең бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларының баш бүлүчесе:

1) расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган күрсәтмә бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген тәэмин итә;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә башкарылырга тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәэмин итә;

5) бюджет язмасын тәэмин итә, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы эш бирүчеләр һәм бюджет чараларын алучылар буенча тәэмин итә һәм бюджетның тиешле еләшен башкара;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәэмин итә;

7) жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәэмин итә;

8) казна учреждениеләре булып торучы бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәрне тәэмин итә һәм раслый;

10) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясе БК билгеләгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне үтәүне тәэмин итә;

11) бюджет акчаларының баш бүлүчесенең бюджет хисабын тәэмин итә;

12) үзенә буйсынучы бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җирлек исемненән җавап бирә;

13) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

14) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) Җирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы күрсәткечләр һәм (яисә) бюджет акчаларын алучылар буенча бүлгән һәм Җирлек бюджетының тиешле өләшен башкара;

3) бюджет акчаларын баш бүлүчегә бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәэмин итә;

4) максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрен, субвенцияләрен һәм башка бюджетара трансфертларны алучылар тарафыннан үтәүне, шулай ук Россия Федерациясе БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрен һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртипне тәэмин итә;

5) бюджет акчаларының тиешле баш күрсәтмәсендә билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

3. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исемнән жирлеккә карата дөгвалар буенча җавап бирүче вәкиле буларак чыгыш ясы:

1) жирле үзидарә органнарының яисә әлегә органнарның вазыйфай затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстволарныкы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукий актка туры килми торган жирле үзидарә органнары актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

2) казначылык органнарында, финанс органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) шәхси счёты (Счёты) ачылмаган бурычлы казна учреждениесеннән акчаларны, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

3) ул ведомство буйсынуындагы казна учреждениесе булган бюджет акчаларын алучыга аның акча йөкләмәләрен үтәү ечен җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары җитәрлек булмаганда күрсәтелә торган;

4) жирлеккә карата Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукий берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгвалар буенча.

4. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүче судта жирлек исемнән гамәлләре (гамәл кылмаулары) жирлек казнасы хисабына зыянны каплауга китергән затларга карата Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгвалар буенча дөгвачы вәкиле буларак чыгыш ясы.

Статья 15. Бюджет керемнәре баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренә үзәнә буйсынган администраторлары исемлеген тәзи;

2) жирлек бюджетының уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) проектын тәзү ечен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын тәзү һәм алып бару ечен белешмәләр тапшыра;

4) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторының бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына кертү ечен аңа беркетелгән керем чыганакалары турында белешмәләр тапшыра;

6) бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) үзәнә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрән үтәү сыйфаты, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфаты, муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып

алулар сыйфаты мониторингы керә, ул үзә билгеләгән тәртиптә;

9) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Җирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) бюджетка түләүләренә, алар буенча пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дереслеген тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруну үз вакытында башкармаган ечен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруну гамәлгә ашыру ечен Федераль казначылык органына йекләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләренә исәпкә алу (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренә баш администраторына бюджет керемнәренә баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру ечен кирәкле белешмәләренә һәм бюджет хисаплылыгын теги һәм тапшыра;

6) физик һәм юридик затларның дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр ечен, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганакалары булган башка түләүләр ечен түләнергә тиешле сумманы исәпләү кененән дә соңга калмыйча дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына 2010 елның 27 июлендәге по Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә түләнергә тиешле сумманы түләү ечен кирәкле мәгълүматны тапшыра «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 210-ФЗ, очрактан тыш, Россия Федерациясе законнарында каралган;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычларны түләтүгә еметсез дип тану турында карар кабул итә;

8) бюджетка түләүләр, алар буенча пенялар һәм штрафлар буенча дебитор бурычларын түләтү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруның Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә эшләнгән регламентын билгели;

9) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

3. Җирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлегә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә җирле администрация тарафыннан раслана.

Статья 16. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә караган администраторларының исемлекләрен теги;

2) Евразия икътисады берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча кертемнәрне (фаразлауны) һәм түләүләренә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлы);

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын каплау өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство администраторлары буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын теги;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәр фаразлау методикасын раслы;

7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне теги;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) Евразия икътисады берлегенең һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган мәжбүри түләүләргә бәйле операцияләргә, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләргә, аванс түләүләренә бәйле операцияләргә бюджет дефицитын финанслау чыганакалары буенча кертемнәрне (фаразлауны) һәм түләүләренә, Евразия икътисады берлегенең хокукында һәм таможня жайга салуы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган акчалата залогка бәйле операцияләренә планлаштыра (фаразлы);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары бюджетка керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр алуны тәмин итә;

4) бюджет хисабын теги һәм тапшыра;

5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы тарафыннан билгеләнгән очракта һәм төр типтә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

7) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Статья 17. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкәләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын тәзи һәм үти;
- 2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;
- 3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;
- 4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтер исәбен алып баруны тәэмин итә);
- 6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бирә;
- 7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;
- 8) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук менәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка вәкәләтләренә гамәлгә ашыра.

3 бүлек. Җирлек бюджеты проекты тәзү

Статья 18. Гомуми нигезләмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында социаль - икътисадый үсеш фаразы нигезендә тәзелә.
2. Җирлек бюджеты проекты РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә җирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә тәзелә.
3. Җирлек бюджеты проекты җирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) тәзелә һәм раслана.
4. Җирлек бюджеты проекты тәзү-җирлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлегә.
5. Җирлек бюджеты проекты турыдан-туры финанс органы тәзи.

Статья 19. Җирлек бюджеты проекты тәзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты тәзү:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә Юлнамасының Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче нигезләмәләрендә;

Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлнамасы;

Россия Федерацияһенең милли үсеш максатларын һәм аларга ирешү буенча гавами хакимият органнары эшчәнлегә юнәлешләрен билгеләүче документларда;

җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең теп юнәлешләре;

җирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

озак сроклы чорга җирлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгәрешләр проектында);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр проектларында).

2. Жирлек бюджеты проектын үз вакытында һәм сыйфатлы тезу максатларында финанс органы жирлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларынан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

Статья 20. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен кимендә еч елга жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә өзәрленә.

Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын эшләү жирлек башкарма комитеты (Башкарма комитетның вәкаләтле вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын жирлек Советына кертү турында карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Бюджет проектын тезу яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын өзгәртү бюджет проектының төп характеристикаларын өзгәртүгә китерә.

4. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы, РФ БК 154 статьясының 1 пунктының икенче абзацында билгеләнгән очрактан тыш, жирлек башкарма комитеты белән район Башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнергә мемкин.

Статья 21. Жирлек бюджеты керемнәрен фаразлау

1. Жирлек бюджеты керемнәре жирлек Советына бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган территориянең социаль - икътисадый үсеше фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз кеченә керә торган салымнар һәм жыйемнар турындагы законнар, Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм жирлек Советының салым булмаган Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре.

2. Жирле бюджет керемнәренең гомуми күләмен өзгәртүгә китерә торган һәм жирле бюджет турында карар проектын жирлек Советына карауга керткәннән соң кабул ителгән федераль законнарның, Татарстан Республикасы законнарының, жирлек Советы карарларының нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка агымдагы финанс елы күрсәткечләре елешендә өзгәрешләр керткәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

Статья 22. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 23. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясе

1. Жирлек халкының салым чыгымнары исемлеге муниципаль программалар буенча Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә, шулай

ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләрендә төзелә.

2. Жирлек салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләргә үтәп, Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләгәндә исәпкә алына.

Статья 24. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программалар агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча жирлек бюджет турындагы карар белән жирлек башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлегенә һәм структурасын билгеләгән раслана.

4. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижеләлеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүгә үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча жирлек башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4 бүлек. Бюджет проектын тизү, карау һәм раслау

Статья 25. Гомуми нигезләмәләр

1. Бюджет турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренә гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профицита), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, Жирлек Советы карарлары (бюджет турындагы Карардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар белән:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очрактарда бюджет керемнәренә Баш администраторлары исемлегенә;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очрактарда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары исемлегенә;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча я чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан

статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), теркемнәре (төркемнәре һәм теркемчәләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары терләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, җирлек Советы карары белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

ачык норматив йөкләмәләрне үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

беренче елга план чорының шартлы расланган (расланган) чыгымнарының гомуми күләме бюджет чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджетның чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елында Поселения бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының елдан-ел күбрәк узган торышына карап, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелгән булса;

Җирлек Советы карары белән билгеләнгән Җирлек бюджетының башка күрсәткечләре.

3. Бюджет турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменнән тыш, бюджет турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелгән (бюджетта чагылдырылырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган керемнәрнең аерым терләре (ярдәмче хужалыклар) буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 26. Җирлек Советы карарына бюджет турында карар проекты кертү

1. Җирлек бюджеты турындагы карар проекты бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча Җирлек Советы карарына җирлек башкарма комитеты тарафыннан кертелә.

2. Җирлек советына бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәгеләр тапшырыла:

1) җирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең теп юнәлешләре;

2) алымдагы финанс елының узган чорында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең беренчел йомгаклары һәм алымдагы финанс елында җирлекне социаль-икътисадый үстерүнең кетелә торган йомгаклары;

3) җирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына теп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, җирлек бюджеты кытлыгы (профициты));

- 5) бюджет проектына аңлатма язуы;
  - 6) бюджетара трансфертларны бүлүнең методикалары (методикалары проектлары) һәм исәпләре;
  - 7) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, агымдагы елның 1 гыйнварына чираттагы финанс елы һәм план чорының елдан-ел арта барган торышы буенча;
  - 8) агымдагы финанс елына Жирлек бюджетының кетелгән үтөлешен бәяләү;
  - 9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата жирлек советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары, күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыктар барлыкка килгән очракта, күрсәтелә;
  - 10) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары реестрлары;
  - 11) муниципаль программаларның паспорты (паспортлары проектлары), күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары;
  - 12) башка документлар һәм материаллар.
3. Әгәр тәкъдим ителгән документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, жирле бюджет турында карар проекты Авыл хужалыгы һәм азык-төлек министрлыгы башкарма комитетына әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килергә тиеш.

Статья 27. Жирлек бюджеты турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Жирле бюджет турында карар проекты Жирлек Советы утырышында каралганчы, күрсәтелгән проектка, Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, гавами тыңлаулар уздырыла.
2. Ачыки тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр тезелә, алар Жирлек Башкарма комитетына жиберелә һәм Жирле бюджет турында карар проектын карау алдыннан Жирлек Советы игътибарына житкерелә.

Статья 28. Жирлек бюджеты турындагы карар проектын карау һәм раслау тәртибе

1. Бюджет һәм аны раслау турындагы карар проектын карау тәртибе РФ Үзәк сайлау комиссиясе таләпләре нигезендә Жирлек Советы карары белән билгеләнә.
2. Жирлек Советына бюджет турындагы карар проекты башкарма комитеты кертелгән көннән алып ике эш көне эчендә Жирлек Советы рәисе аны экспертиза уздыру ечен Ревизия комиссиясенә жиберә.
3. Ревизия комиссиясе күрсәтелгән проектны алган көннән ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.
4. Жирлек бюджеты турында карар проекты Ревизион комиссия бәяләмәсе белән комиссиядә, шулай ук Жирлек Советы депутатларына карауга жиберелә.
5. Ревизион комиссия бәяләмәсе Жирлек Совет депутатлары тарафыннан Жирлек бюджеты турындагы карар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.
6. Жирлек Советы рәисе Ревизион комиссия бәяләмәсе нигезендә бюджет турында яисә аны Башкарма комитетка эшләп бетерергә кайтару турында карар кабул итә.

7. Жирлек бюджеты турында карар проекты Барлык кирәкле документлар һәм материаллар белән Жирлек башкарма комитеты тарафыннан Жирлек Советына Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан эшләп бетерүгә кәргән көннән алып биш эш кене эчендә тәкъдим ителергә тиеш.

8. Жирлек советы Жирлекнең бюджеты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлекнең бюджет проекты, Жирлекнең бюджетын раслау турындагы карар Жирлек Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

Статья 29. Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарны хокукий жайга салу предмети булган барлык мәсьәләләр буенча бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын эшләүне тәэмин итә һәм аны Жирлек Советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын турыдан-туры эшләүне финанс органы гәмәлгә ашыра.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар проектын карау һәм раслау Жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гәмәлгә ашырыла.

4. Жирлек урынбасарының бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Поселения Советы карары Жирлек Уставында билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 бүлек. Жирлек бюджеты үтәлеше

Статья 30. Жирлек бюджетын үтәү нигезләре

1. Бюджетны үтәү Жирлек башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

2. Бюджет үтәлешен оештыру финанс органына йекләнә.

3. Бюджетны үтәү жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Бюджет касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

Статья 31. Жирлек бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын тезү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан гәмәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына РФ БК 217 маддәсенең 3 пунктында каралган очрактарда жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертелмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы

финанс елы башланганчы бюджет акчаларын теп бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жирлек Советының бюджет хокук менәсәбәтләрен жайга салучы карарында (жирлекнең бюджет турындагы карарыннан тыш) финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү ечен естәмә нигезләр каралырга һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән естәмә нигезләрне билгеләү турындагы нигезләмәләр каралырга мөмкин.

Статья 32. Касса планы

Финанс органы касса планын тәзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын тәзү һәм алып бару ечен кирәкле белешмәләренең составын һәм тапшыру срокларын билгели.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр ечен түләү буенча бюджеттан күчерүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү ечен сатып алуларны планлаштырганда билгеләнгән товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр срокларын һәм муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләренә түләү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын тәзү һәм алып бару финанс органы яисә жирлекнең жирле администрациясенең вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 33. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирлек бюджеты үтөлеше

1. Керемнәр буенча жирлек бюджеты үтөлеше Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет кануннары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чыгымнар буенча жирле бюджетны үтәү РФ БК таләпләрен үтәгән килеш финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 34. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча жирле бюджет үтөлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет үтөлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджетның бердәм сетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 35. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләренә исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очрактардан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси

счетларда башкарыла.

3. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Финанс белән тәмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактарда финанс органында ачыла торган лицевой счетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәмин итү чыганагы РФ БК 242.26 маддәсендә күрсәтелгән средстволардан торган казначылык озата йөрүндә катнашучылар акчалары белән операцияләрне исәпкә алу федераль законнарда билгеләнгән очрактарда финанс органында ачылган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән лицевой счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акча алучыларга, казначылык озатуында катнашучыларга алар турындагы белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгәннән соң, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларга ачыла.

Статья 36. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә бюджет акчаларының баш күрсәтмәсендә билгеләнгән тәртиптә тезелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булган казна учреждениесенең бюджет сметасы әлеге орган житекчесе яисә әлеге орган исемнән Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә житекерелгән лимитларга туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыруга бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана торган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу планнарын - товарлар сатып алу графикларын формалаштырганда каралган муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен үтәүгә финанс белән тәмин итү күләмнәрен исәпкә алып тезелә.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында естәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын тезү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланырга тиеш.

Житекчесенә аны казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокукы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житекерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук естәмә рәвештә дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенә житекерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары.

Статья 37. Жирлек бюджетын үтөгөндө фактта алынган керемнөрдөн бюджет турындагы карар белән расланган керемнөрдөн файдалану

1. Бюджетны үтөгөндө фактта алынган керемнөр керемнөр керемнөр керемнөр бюджет турындагы карар белән расланган керемнөрдөн тыш финанс органы тарафыннан, муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, шулай ук Поселениенең гавами норматив йекләмәләрен үтәүгә, аларны үтәүгә РФ БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре җитмәгән очракта, юлланырга мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе БК 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керә торган, шулай ук бюджет турында карар белән расланган керемнөрдөн тыш бюджет үтөгөндө фактта алынган физик һәм юридик затлардан кире кайтарылмый торган керемнөр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга җибәрелә.

Статья 38. Агымдагы финанс елын тегәлләү

1. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йекләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре үз эшчәнлеген 31 декабрьдә туктата.

2. Бюджетның бердәм счётында булмаган бюджет акчаларының бюджет акчалары алучылар тарафыннан файдаланылмаган калдыклары агымдагы елның соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан Россия Федерациясе БК каралмаган булса, бердәм бюджет счётына күчерелергә тиеш.

3. Максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, алар элек бирелгән бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш, шушы финанс елның беренче 15 эш кене эчендә.

6 бүлек. Бюджет хисаплылыгын тезү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

Статья 39. Бюджет хисаплылыгын тезү

1. Бюджет хисабы түбәндәгеләрне үз эченә ала:
бюджет үтәлеше турында хисап;
бюджет үтәлеше балансы;
эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
аңлатма язуы.

2. Бюджет үтәлеше турында хисапта Россия Федерациясенең бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганаклары буенча бюджет үтәлеше турындагы күрсәткечләр бар.

3. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Жирле бюджет акчаларының баш администраторлары үзләре билгеләгән срокларда финанс органына бюджет хисабын тапшыра.

4. Жирлекнең бюджет хисабы бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгы нигезендә финанс органы тарафыннан тезелә.

5. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

6. Жирлекнең бюджет хисабы жирлекнең башкарма комитетында финанс органы тарафыннан тапшырыла.

7. Агымдагы финанс елның беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае ечен Жирлек бюджетының үтөлеше турында хисап Жирлек башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм Жирлек Советына һәм Ревизия комиссиясенә жиберелә.

Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап Жирлек Советы карары белән расланырга тиеш.

8. Жирлекнең финанс органы районның Финанс-бюджет палатасына бюджет хисабы тапшыра.

Статья 40. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап Жирлек Советында каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү керә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан Жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып башкарыла.

Жирлек Советы мәрәжәгәте буенча жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның Контроль - хисап палатасы яисә Татарстан Республикасы контроль - хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек башкарма комитеты бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә эзерләү ечен жирле бюджетның үтөлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган сиктә башкарыла.

4. Ревизия комиссиясе, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисапка бәяләмә эзерли.

5. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Ревизия комиссиясе тарафыннан Жирлек Советына тапшырыла һәм бер үк вакытта жирлек башкарма комитетына жиберелә.

Статья 41. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисапны Жирлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе Жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтөлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтөлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтөлеше турында башка бюджет хисабы, Россия Федерациясә бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча Жирлек Советы жирлек бюджеты үтөлеше турындагы карарны раслау йә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы Бюджет үтөлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнең дәрәс булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

4. Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап Жирлек Советына бу елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Статья 42. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренең, чыгымнарының һәм кытлыгының (профицетының) гомуми күләмен күрсәтеп, Жирлек Советы карары белән раслана.

2. Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

бюджетлар керемнәре классификациясә кодлары буенча бюджет керемнәре;

жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

бюджетлар чыгымнары классификациясә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясә кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

Жирлек Советы тарафыннан расланган, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, Жирлек Советы карары белән жирлек бюджетының үтөлеше турында Карар кабул итү өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Статья 43. Ачык тыңлаулар

Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны караганчы, Жирлек Советы утырышында Жирлек советы билгеләгән тәртиптә ачык тыңлаулар үткәрелә.

7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

Статья 44. Теп нигезләмәләр. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләре

1. Бюджет процессының барлык этапларында муниципаль финанс

контроле гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актларның, физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актларның нигезләмәләрен үтәүне, шулай ук муниципаль контрактларның, җирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органының тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган хокукий актлар, физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча ачык норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренә үтәлешен, шулай ук җирлек бюджетыннан акчалар бирү турында муниципаль контрактлар, шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

бюджет акчаларының, бюджет үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын тезүнең һәм тапшыруның дереслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

«Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренә һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

4. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын тезүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренә үтәлешен тикшереп тору;

физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренә үтәлешен, муниципаль мелкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда җирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акча бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләрне) үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләренә (киләшүләрнең), шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында тәзелгән шартнамәләренә (киләшүләрнең) шартлары үтәлешен тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше турындагы хисапларның, бюджеттан акчалар бирүнең нәтижәләгә күрсәткеләренә ирешү турындагы хисапларның дереслеген тикшереп тору;

дәүләт һәм муниципаль ихтияҗларны тәэмин итү ечен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсен тикшереп тору.

8 бүлек. Бюджетара трансфертлар

Статья 45. Жирле бюджетлардан бирелә торган бюджетара трансфертлар формалары

1. РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен уртак финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар биру кагыйдәләрендә билгеләнгән шартлар үтәлгәндә бирелә.

Статья 46. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан субсидияләр

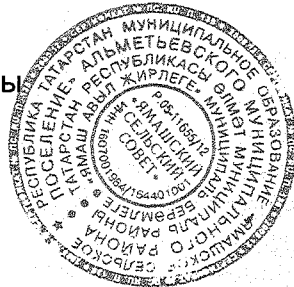
1. РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирле үзидарә органнарының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслау максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне биру максатлары һәм шартлары жирле администрацияләр арасында субсидия бюджетыннан бирелә торган жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә төзелә торган килешүләр белән билгеләнә.

Статья 47. Жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар

РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очракларда һәм тәртиптә район бюджетына билгеләнештәге килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга жирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

Ямаш авыл жирлеге башлыгы

Е. С. Ларин